

BÀI 2: LỊCH SỬ NHẬT BẢN

1. Khái quát lịch sử hành chính nhà nước Nhật bản

- *Lịch sử hành chính Nhật Bản được khái quát thành ba giai đoạn*
  - Giai đoạn 1: Giai đoạn quốc gia cổ đại Nhật Bản ra đời (từ thế kỷ thứ III đến giữa thế kỷ thứ VI): Từ giữa thế kỷ thứ III đến thế kỷ thứ VI quốc gia cổ đại Nhật Bản với tên gọi là Yamato được thành lập.
Amaterasu là một vị thần trong thần thoại NB, và một là vị thần quan trọng trong Thần đạo.
  - Giai đoạn 2: Giai đoạn thành lập và xây dựng nhà nước phong kiến Nhật Bản (từ thế kỷ thứ VI đến nửa đầu thế kỷ XIX) được chia làm ba thời kỳ:
    - + *Từ thế kỷ thứ VI đến đầu thế kỷ thứ VIII*: là giai đoạn thành lập nhà nước phong kiến tập quyền, đóng đô ở Asuka. Tên nước từ Yamato đổi thành Nhật Bản.
    - + *Từ thế kỷ thứ IX đến cuối thế kỷ XII*: các dòng họ quý tộc hùng mạnh ở Heian thay nhau nắm sức mạnh chính trị của đất nước, lấn át quyền lực của Thiên Hoàng. Cuối thời kỳ này, tầng lớp võ sĩ samurai bắt đầu hình thành và tranh giành quyền lực với các dòng tộc quý tộc.
    - + *Từ thế kỷ XII đến thế kỷ XIX*: là thời kỳ phát triển cuối cùng và cao nhất của chế độ phong kiến Nhật Bản, thường được gọi là thời kỳ Bakufu - tức Mạc phủ.
  - Giai đoạn 3: Giai đoạn xây dựng nhà nước quân chủ lập hiến Nhật Bản (từ nửa sau thế kỷ XIX đến nay)
Nhà nước phong kiến Nhật Bản được thay thế bởi nhà nước quân chủ lập hiến thông qua cuộc cải cách của Thiên Hoàng Minh Trị.
Nhật Bản là nước theo hệ thống quân chủ lập hiến, trong đó Thủ tướng là người nắm quyền cao nhất. Thiên Hoàng về danh nghĩa là tối cao nhưng chỉ mang tính tượng trưng, không được tham gia vào chính trị.

2. Những đặc điểm nổi bật của lịch sử hành chính nhà nước Nhật Bản

- **Thứ nhất**, Nhật Bản thay đổi tên gọi các thời kỳ lịch sử theo địa danh hành chính mà chính quyền trung ương đặt ở đó.
- **Thứ hai**, xây dựng nhà nước phong kiến Nhật Bản theo mô hình nhà nước phong kiến Trung Quốc đương thời nhưng vẫn giữ bản sắc riêng.

- **Thứ ba**, sau khi tách khỏi ảnh hưởng của mô hình hành chính phong kiến Trung Quốc, lịch sử hành chính phong kiến Nhật Bản xuất hiện hai mô hình tổ chức bộ máy nhà nước song song tồn tại:
- **Thứ tư**, sau cuộc cải cách của Minh Trị, Nhật Bản là nước theo chính thể quân chủ lập hiến, quyền lực của Thiên Hoàng bị hạn chế rất nhiều.

3. Những nét tương đồng với lịch sử hành chính nhà nước Việt Nam

- Một là, sự ra đời quốc gia cổ đại Nhật Bản tương tự như lịch sử Việt Nam, cũng bắt nguồn từ một câu truyện truyền thuyết.
- Thứ hai, cơ sở ra đời của nhà nước Yamato (nhà nước cổ đại Nhật Bản) cũng dựa vào yếu tố kinh tế - xã hội; đó là quá trình tan rã của chế độ công xã nguyên thủy, phân hóa tài sản và xuất hiện giai cấp.
- Thứ ba, Nhật Bản cũng có một giai đoạn chịu ảnh hưởng từ mô hình hành chính của nhà nước phong kiến Trung Quốc. Từ thể chế đến xây dựng bộ máy quan lại đều ảnh hưởng của tư tưởng chính trị đạo Khổng.
- Thứ tư, từ thế kỷ XII đến thế kỷ XIX là thời kỳ nền hành chính Nhật Bản mang nét đặc trưng riêng biệt, không giống với các quốc gia khác.
- Thứ năm, cùng với việc Thiên Hoàng bổ nhiệm chức Tướng quân là việc thiết lập chính quyền quân sự của tầng lớp samurai và xây dựng thể chế chính trị kết hợp chặt chẽ giữa quân sự và hành chính ở Nhật Bản.

----- HẾT -----